

Təsərrüfat qanunları ilə bağlı tez-tez verilən suallar

S1. Hindistanda fermerlər niyə etiraz edirlər?

Fermerlərin etirazları Hindistan Parlamenti tərəfindən 2020-ci ilin sentyabr ayında qəbul edilən iki yeni qanunla əlaqəlidir:

- (i) Fermerlərin İstehsal Ticarəti və Kommersiya (Təqdimat və Təsisat) Qanunu 2020 (FPTC)
- (ii) Qiymət Təminatı və Təsərrüfat Xidmətləri Qanunu 2020 (APAFS); və 1955-ci il zəruri mallarla bağlı 1955-ci il qanununda edilən düzəliş (ECA).

S2. Yeni qanunlar nəyi nəzərdə tutur?

i. Fermerlərin İstehsal Ticarəti və Kommersiya (Təqdimat və Təsisat) məsələləri ilə bağlı birinci qanun fermerlərə məhsullarını qanun qüvvəyə minmədən əvvəl, və ya bunun xaricində mövcud olan Hökumət tərəfindən tənzimlənən fiziki satış bazarları daxilində satmağı təklif edir; fiziki satış bazarları və ya elektron platformada fəaliyyət göstərən özəl kanallara, inteqratorlara, fermer istehsalçı təşkilatlarına və ya kooperativlərə; və yaxud birbaşa fermada və ya başqa bir yerdə. Əslində qanun fermerlərə məhsullarını satmaq üçün daha çox seçim təqdim edir.

ii. Qiymət Təminatı və Təsərrüfat Xidmətləri

Müqaviləli əkinçilik qiymət zəmanəti vasitəsi kimi çıxış edir. Yeni qanun əlaqədar fermerləri bazar və qiymət risklərindən qorumaq məqsədi daşıyır. Nəticə etibarilə, fermerlər məhsul mövsümündə ucuz qiymət və satış barədə düşünmədən yüksək dəyərli məhsullar yetişdirə bilsinlər.

iii. Üçüncü islahat zəruri mallarla bağlı qanunda edilən dəyişiklikləri əhatə edir və müstəsna vəziyyətdə zəruri malların tədarükünü tənzimləmək məqsədilə Hökumət tərəfindən verilən qərarlarının arxasında duran qiymətə təsir edən amillər baxımından şəffaf meyarları müəyyənləşdirir. Bu, qanuna müraciət zamanı özbaşınalığı aradan qaldırır.

S3. Yeni qanunlar və düzəliş nə üçün tələb olunurdu? Yeni qanunlar qüvvəyə minməzdən öncə vəziyyət necə idi?

Hindistan üçün kənd təsərrüfatı prioritet bir sahədir. Bu, Hindistanın ümumi əlavə dəyərinin təxminən 17% -ni təşkil edir və Hindistanda ən böyük dolanışiq mənbəyi hesab olunur. Kənd təsərrüfatında satış sistemi üzrə aparılan islahat davamlı bir proses olmuşdur və partiya siyasətində buna ehtiyac duyulmuşdur.

Bu tədbirlər uzun müddət tələb olunan ehtiyacları yerinə yetirir.

Bu islahatların həll etmək istədiyi sektorü narahat edən məsələlər aşağıdakılardır:

i. **Əvvəlki qanunvericilik bazası,** fermerlərdən məhsullarını yalnız ştat hökuməti tərəfindən təyin olunmuş Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi (APMC) bazarları adlanan fiziki bazarlarda satmağı tələb edirdi.

ii. **Parçalanmış və qənaətbəxş olmayan bazarlar:** Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi (APMC) bazarlarının hər biri daxili və ştatlararası ticarətə mane olan ayrı bir qurum kimi fəaliyyət göstərirdi. Eyni zamanda, artmaqda olan məhsulu satmaq üçün kifayət qədər bazar yox idi.

iii. **Lisenzialaşdırmada məhdudluq:**

Rəqabətə mane olan və kartelləşməni təşviq edən Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi bazarlarına lisenzialı agent kimi giriş məhdudlaşdırıldı.

iv. **Yüksək vasitəçilik xərcləri:**

Vergilər, müxtəlif komissiyalar və parçalanmış sistem, fermerlərin aldığı məbləği azaldarkən istehlakçılar üçün qiymətləri artıran yüksək vasitəçilik xərclərinə səbəb olurdu.

v. **Məlumat asimetriyası:**

Fermerlər bir çox hallarda ticarətçilərin və komissiya agentlərinin onlardan gizlətdikləri bazar məlumatlarını bilmirdilər.

vi. **Qənaətbəxş olmayan kənd təsərrüfatı infrastrukturü:**

Bazar vergilərinə baxmayaraq, bazarlardakı infrastruktur inkişafsız qalmış və müasir təchizat vasitələri ilə təmin edilməmişdi. Köhnəlmiş və qeyri-kafi kənd təsərrüfatı infrastrukturü 2014-cü ildə məhsul yığımindan sonra 90.000 kror Rupi (12 milyard ABŞ dollarından çox) dəyərində itkiyə səbəb olmuşdu. Bunun səbəbi siyasət mühitinin özəl sektor tərəfindən kənd təsərrüfatı sahəsində olan soyuq zəncirə yatırılan investisiyalara mane olması idi.

vii. **Yetərli olmayan kredit imkanları:**

Qeyri-rəsmi kredit kanalları hələ də rəsmi kanallara nisbətə üstünlük təşkil edirdi.

viii. **Cari sistem fermerlərin qida məhsulları istehsalçıları və ixracatçıları ilə əlaqələrini mane**

olurdu: Qlobal miqyasda kənd təsərrüfatı məhsullarının ən böyük istehsalçılarından biri olmasına baxmayaraq, Hindistan ümumi istehsalının yalnız 10% -ni emal edir. Eyni şəkildə, Hindistanın qlobal qida ixracatındakı payı 2,3 %-dir və bu da onun öz potensialından çox aşağı bir göstəricidir.

ix. Kənd təsərrüfatı ilə digər sektorlar arasındakı qeyri-bərabərlik: 1991-ci ildə Hindistanda aparılan böyük iqtisadi islahatlar kənd təsərrüfatını əhatə etməmişdir. Hindistanda digər sahələr 1991-ci il islahatlarının nail olduğu inkişaf yolunda addımlayarkən, 1990-91-ci illərdən sonrakı 12 illik bir dövrün beş ilində kənd təsərrüfatı gəlirində mənfi artım müşahidə olunmuş və beləliklə, kənd təsərrüfatının artım səviyyəsi əvvəlki formada qalmışdır. Məlum oldu ki, uzun müddət əkinçilərin gəlirlərini ikiqat artırmaq üçün kənd təsərrüfatı sektorunun da həmçinin fermerləri dəstəkləyən islahatlara ehtiyac var.

x. Sərbəstləşdirilmiş bazarlar kənd təsərrüfatının inkişafı üçün daha əlverişlidir: kənd təsərrüfatının inkişafı üçün sərbəstləşdirilmiş bazarlar dövlət dəstəyi və bazar müdaxiləsindən daha əlverişlidir. Məsələn, bağçılıq, süd və balıqçılıq kimi sahələrdə, hökumət tərəfindən az miqdarda bazar müdaxiləsi və ya heç bir müdaxilə edilmədiyi təqdirdə illik 4-10 % artım müşahidə olundu, müdaxilələrin yüksək olduğu taxıl məhsullarında isə artım nisbəti 2011-12-ci illərdən sonra 1,1 % olaraq qaldı.

Müqaviləli əkinçilik bəzi ştatlarda daha əvvəl mövcud idi, lakin həmin ştatların bununla əlaqədar öz qanunları var idi. Müqaviləli əkinçilik üzrə milli baza yox idi. Yeni qanunun qəbulu ilə, fermerlər üçün əlverişli şərtlərdə müqaviləli əkinçilik artıq milli səviyyədə təmin edildi. Həmçinin əkin bitmədən əvvəl fermerlərə qiymət zəmanəti veriləcək və müasir texnologiyalar və digər vəsaitlər ilə çatmalarını təmin olunacaqdır. Bununla yanaşı, müxtəlif ştatlarda müqaviləli əkinçilik üçün tələb olunan mürəkkəb qeydiyyat / lisenziya sistemi, depozitlər və digər uyğunluq tədbirləri ləğv olundu və fermerlər ilə sponsorlar arasında müqavilələr üçün hüquqi baza yaradıldı.

S4. Sözügedən islahatların faydaları nələrdir?

i. İslahatlar **'Fermerlərin gəlirlərini iki qat artırmaq' hədəfinin həyata keçirilməsinə** yönəlib.

ii. Yeni qanunvericilik bazası Hindistanda kənd təsərrüfatı satışında olan maneələri aradan qaldırır. Fermerlər məhsullarını istədikləri şəxsə və istədikləri yerə satma azadlığına sahib olacaqlar. Yeni qanun fermerlərə Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi (APMC) bazarında satmaq

və ya başqa bir satıcını seçmək azadlığı verir. Bu, eyni zamanda rəqabəti və fermerlərin bazarlıq gücünü artırır və nəticə etibarilə, bu qanunla onlar daha yaxşı gəlir əldə edəcəkdir.

iii. Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi (APMC) bazarları artıq digər bazarların **rəqabəti** ilə qarşılaşacaq və bu da öz növbəsində rəqabətə davam gətirmək üçün **onların öz fəaliyyətlərini inkişaf etdirmələrinə** səbəb olacaq.

iv. Fermerlər **artıq satış haqqı, vergilər və məhsula görə ödənilən ödənişlər ilə bağlı uzun bir siyahı** ödəməli olmayaqlar və bununla da öz gəlirlərini artıracaqlar.

v. **Müqaviləli əkinçilik** qiymət zəmanətinin bir forması kimi çıxış edir. İndi bu, ümumdövlət baxımından səmərəlidir və **fermerlər üçün əlverişli şərtlər təklif edir.**

vi. Fermerlərə **müasir vəsait, xidmətlər və qiymət riskindən qorunma imkanları** veriləcəkdir.

vii. **İxracat üzrə rəqabət qabiliyyəti** artırılacaq və fermerlər faydalanacaq.

viii. Zəruri mallarla bağlı qanununda edilən dəyişiklik kənd təsərrüfatına daxil olan vəsaitdən məhsul yığımından sonrakı

fəaliyyətə qədər ehtiyac duyulan bir çox sahələrdə **özəl investisiyaları cəlb edəcəkdir.**

ix. **Təşviqlər** artıq bütün soyuq zəncir sistemi üzrə özəl sektorun **investisiyalarına** uyğunlaşdırılır.

x. Sektora yatırılan artan investisiyalar və infrastrukturun inkişafı **məhsul yığımından sonra baş verən itkiləri azaldacaq, dərəcələndirmə və çeşidləmə ilə ödənişlər yaxşılaşdırılacaq** və qida emalı, pərakəndə satış və ixracat sahələrinin **fyuçers bazarları ilə əlaqələri artırılacaq.**

xi. Hindistanın kənd təsərrüfatı və qida emalı sənayesi sərbəst satılma rejimi ilə ehtiyac duyulan inkişafa nail olacaq.

xii. Yemək emalı sektorunda **məşğulluq artacaq** və beləliklə, Hindistan qida təhlükəsizliyini qoruyaraq dünyanın qabaqcıl qida ixracatçısı olma yoluna qədəm qoyacaq.

xii. **Elektron ticarətin təşviqi:** 2016-cı ildə kənd təsərrüfatı məhsullarında **elektron ticarətin təşviqi məqsədilə** Elektron Kənd Təsərrüfatı Bazarı (eNAM) yaradılmışdır. Ancaq, Elektron Kənd Təsərrüfatı Bazarının potensialına **mövcud qanuni**

müddəalar mane olurdu. 1000-dən çox satış bölgəsi Elektron Kənd Təsərrüfatı Bazarına daxil olmasına baxmayaraq, kənd təsərrüfatı üçün əsl milli bazar reallıqdan uzaq qalırdı. Elektron Kənd Təsərrüfatı Bazarı, **kənd təsərrüfatı məhsullarının elektron ticarəti üzrə milli platforması kimi xidmət göstərə bilər.**

S5. Qanunlar əkinçilərə faydalıdırsa, nə üçün etiraz edirlər?

Fermerlər **Minimum Qiymət Dəstəyi (MSP) sistemi çərçivəsində** satınalmanın aradan qaldırılmasından qorxduqları üçün bu qanunların müddəalarına etiraz edirlər. Bundan əlavə, onlar həmçinin onları istismar edib torpaqlarını əlindən ala biləcək böyük şirkətlərin və ticarətlə məşğul olan şəxslərin mərhəmətinə məruz qalacaqlarından qorxurlar.

S6. Mövcud islahatların Minimum Qiymət Dəstəyi (MSP) sistemi çərçivəsində satınalmalara təsiri olacaqmı?

Minimum Qiymət Dəstəyi (MSP) sistemi qalır. Yeni qanun Minimum Qiymət Dəstəyinə **mənfi təsir göstərməyəcəkdir.** Kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə Minimum Qiymət Dəstəyi (MSP) sistemi ştat agentlikləri vasitəsi ilə həyata keçirilir və bu qanuna görə burada dəyişiklik yoxdur. Minimum Qiymət Dəstəyi (MSP) sistemi çərçivəsində fermerlərdən alınan satınalmalar

hökumətin əsas prioritetidir və bu, bundan sonra da davam edəcəkdir.

S7. Yeni Qanun Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitələrinin işinə təsir edəcəkmı?

Yeni Qanun **Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Ştat Satış Komitəsi qanununu əvəz etmək üçün nəzərdə tutulmayıb** və **Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi bazarlarının fəaliyyətinə təsir göstərmir.** Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi bazarları kənd təsərrüfatında istehsal olunan məhsulların satışını bazar həyətlərinin fiziki sərhədləri daxilində tənzimləməyə davam edəcəklər. Onlar qaydalara uyğun olaraq fiziki satış bölgəsi daxilində satış haqqı ala bilərlər.

Qanun fermerlərə **ancaq mövcud Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Kitəsi xaricində əlavə satış imkanları təqdim edir.** Hər iki qanun fermerlərin ümumi maraqları üçün mövcud olacaqdır.

S8. Xüsusən də fermerlər müqaviləli əkinçiliyə bağlı olacaqsa, müqaviləli əkinçilik haqqında qanun, fermerlərin ticarətlə məşğul olan şəxslər

tərəfindən istismar edilməməsini necə təmin edəcək?

Qanun fermerlərin maraqlarını qorumaq üçün kifayət qədər və ətraflı qeyd olunmuş üsullar təqdim edir. Fermerlərə qarşı ədalətsiz hərəkətlərin qarşısını almaq üçün mübahisələrin sadə, əlçatan, sürətli və səmərəli həlli mexanizmi treyderlərə qarşı müəyyən edilmişdir. Əlavə olaraq, hər hansı bir qanunsuzluğun qarşısını almaq məqsədilə treyderlər üçün cəza tətbiq edilmişdir. Bu cəzalar hər hansı bir saxtakarlıq niyyətinə qarşı çəkindirici rol oynayacaq və bununla da, fermerlərin ödənişlərini qorunacaqdır.

Müqaviləli əkinçilik qanunu hər hansı bir fermerin məcburi müqavilə bağlamasını tələb etmir, qərar tamamilə fermerin özündən asılıdır. Bundan əlavə, qanun açıq şəkildə hər hansı bir köçürməyə, o cümlədən torpağın və ya fermerin ərazisinin satılması, icarəyə verilməsi və girov qoyulmasına qadağa qoyur və alıcıların / sponsorların mülkiyyət hüququ əldə etmələrinin və fermerlərin torpaqlarında daimi dəyişikliklər etməsinin qadağan olunmasını təmin edir.

Fermerlər istənilən zaman heç bir cəza olmadan müqavilədən çəkilə bilərlər.

S9. Qanun fermerlər üçün qiymət zəmanəti verir mi?

Qanunda açıq şəkildə **əkinçilik məhsullarının qiymətinin əkinçilik**

müqaviləsinin üzərində göstəriləcəyi və bununla da, qiymətin təmin olunacağı göstərilir. Burada həmçinin qeyd olunur ki, belə bir **qiymət dəyişikliyə məruz qaldığı təqdirdə, müqavilədə bu məhsullar üçün zəmanətli qiymətin ödənilməsi açıq şəkildə təmin ediləcəkdir.** Podratçı müqaviləni yerinə yetirmədikdə və fermerə ödəniş etmədikdə, **cərimə ödənilməli olan məbləğin yarım mislinə qədər artırıla bilər.**

S10. Şirkətlər fermerlərin torpaqlarını və ya əmlaklarını müqaviləli əkinçilik adı altında zorla əlindən ala bilərlər mi?

Fermerlə şirkət arasındakı əkinçilik müqaviləsi **yalnız məhsul üçün nəzərdə tutulur, bu müqavilə torpaq üçün nəzərdə tutulmur.**

Yeni qanunlarda fermerlər tərəfindən sponsorlara və ya şirkətlərə hər hansı bir şəkildə torpaq verilməsinə dair heç bir müddəa yoxdur. Qanun sponsorun mülkiyyət hüququ əldə etməsini və ya ərazidə daimi dəyişikliklər etməsini açıq şəkildə qadağan edir. Beləliklə, şirkətlərin və ya sponsorların fermerlərin torpaqlarını və ya mülklərini

əlindən alacaqları qorxusu yalnızdır

S11. Hindistanın kənd təsərrüfatının satış sistemində islahatlar aparmaq üçün əvvəllər cəhdlər olub?

Kənd təsərrüfatının satış sistemində islahatlar aparmaq cəhdləri iyirmi ildən çoxdur davam edir. Bir çox Ekspert Komitəsi, Nazirlərarası İşçi Qruplar, Komissiyalar, Ştatlar üzrə Kənd Təsərrüfatı Nazirləri Qrupları və Ştat nazirlər **son iyirmi ildir ki, mövcud kənd təsərrüfatı**

satış sisteminin fermerləri, ticarəti və sənaye sahələrini sarsıtdığını müşahidə ediblər.

17-ci Lok Sabhanın (Parlamentin Aşağı Evi) Kənd Təsərrüfatı üzrə Daimi Komitəsinin verdiyi hesabatda mövcud Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi bazarlarının fermerlərin xeyrinə işləmədiyini qeyd etmişdir.

Bütün bu ekspert qrupları, komitələr və işçi qrupları oxşar tövsiyələr vermişdir:

i) Mövcud Kənd Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi bazarlarının **rəqabətə** ehtiyacı olmuşdur.

ii) Birbaşa satış kimi **alternativ satış kanallarının** təşviq edilməsinə ehtiyac var.

iii) 1955-ci il tarixli zəruri mallarla bağlı qanun, anbar və saxlama sahəsindəki **investisiyaları təşviq etmək** üçün dəyişdirilməlidir.

iv) Müqaviləli əkinçiliyin **imkanlar yaradan bazaya** ehtiyac var.

v) **Maneəsiz milli kənd təsərrüfatı bazarına** ehtiyac var.

Bir çox hökumət komitəsi, 2001-ci ildən bəri davam edən səylərə baxmayaraq, bu sektorda aparılan islahatların aşağı sürətə malik olduğunu qeyd etmişdir. **Hökumət fermerlərin gəlirlərini ikiqat artırmaq üçün iddialı, lakin əldə edilə bilən bir hədəf qoymuşdur.**

Satış islahatları buna nail olmaq üçün önəmli rol oynayacaq.

Bununla belə, Ştat hökumətlərinin satış islahatlarını tətbiq etmədikləri aşkar edildi. Buna son qoymaq üçün, İttifaq Hökuməti, ştatların qəbul etməsi üçün 2017-ci il Kənd Təsərrüfatı Məhsulları Heyvandarlıq Satışı Modeli Qanunu və 2018-ci il Müqaviləli əkinçilik qanununu çıxardı. Hələ də islahat prosesi natamam və səthi xarakter daşıyırdı.

S12. Niyə yeni bir yanaşma tələb olundu?

Defisit idarəetmədən izafi idarəetməyə: Hindistan qida çatışmazlığı olan ölkədən qida bolluğu olan ölkəyə çevrildikcə, siyasətin diqqət mərkəzində defisit idarəetmədən izafi idarəetməyə keçidə ehtiyac var idi. Ştatların Kənd

Təsərrüfatı Məhsulları üzrə Satış Komitəsi qanunlarında qanunvericilik dəyişikliklərinin aparılması ilə bağlı tədbirlər görməyi tələb edən əvvəlki islahat cəhdləri çox az nəticə verdi.

Əkinçilik ştatın diqqət mərkəzində qaldı, bununla belə, ştatlararası ticarət və kommersiya İttifaq siyahısında qaldı.

Hindistanda əkinçilik bazarları açmaq və fermerlərin gəlirlərini ikiqat artırma hədəfini gerçəkləşdirmək üçün yeni bir yanaşmaya ehtiyac olduğu açıq idi. Bu səbəbdən, qeyd edilən bazarların fiziki sahəsi xaricində əkinçilik satışını tənzimləmək, müqaviləli əkinçiliyi təşviq etmək və zəruri mallarla bağlı qanununda dəyişiklik etmək qərarı alındı. Bu islahatları tamamlamaq məqsədilə, ferma qapısına yaxın infrastruktur yaratmaq üçün yüz min kror dəyərində Kənd Təsərrüfatı İnfrastruktur Fondu fəaliyyətə başladı.

İnfrastruktura qoyulan investisiyalarla yanaşı, fermerlərin satış güclərini inkişaf etdirmək üçün Fermer İstehsalçıları Təşkilatları (FPO) və Fermer İstehsalçı Şirkətləri (FPC) vasitəsilə kollektivləşdirilməsinə böyük diqqət yetirilir.

S13. Etiraz edən fermerlər kimlərdir

Bildirilir ki, 500 fermer dərnəyindən olan fermerlər Hindistanda Samyukta Kisan Morcha adlı ortağ sloqanla etiraz edirlər. Etiraz edən fermerlərin sayı bəzi KİV-lərin xəbər verdiyi kimi 250 milyon yox, minlərlə olacaqdı. Etiraz ölkə daxilində

baş vermir - bu, əsasən Hindistanın şimal hissələri, Dehli ətrafında məhdudlaşır. Etirazlar dinc keçib və bu etirazlarla əlaqəli heç bir qanun pozuntusu olmayıb.

S14. Hindistan hökuməti məsələnin həlli istiqamətində nə edir?

Hökumət fermerləri narahatlıqlarını həll etmək və müsbət həll yolları tapmaq üçün müntəzəm olaraq fəaliyyət göstərir. Samyukt Kisan Morcha rəhbərliyindəki fermerlər və Hökumət arasında beş mərhələli danışıqlar aparılıb. Samyukt Kisan Morcha sloqanı ilə fermer liderlərindən ibarət heyət, 8 dekabr 2020-ci il tarixində Daxili İşlər Naziri ilə də görüşü

